

Basisinkomen in het licht van de sociaaldemocratie en de participatiesamenleving

Het begrip basisinkomen is de afgelopen maanden vaak in het nieuws geweest. Dit kwam door de financiële malaise in de Westerse wereld en de toegenomen ongelijkheid, waar onder andere de Fransman Piketty over schreef. Sociaaldemocraten die een betere verdeling van de financiële middelen nastreven, zouden het basisinkomen als serieuze optie moeten overwegen,

Uitgaande van het zoveel mogelijk samendoen, de beleidsgedachte achter de participatiesamenleving, zouden sociaaldemocraten het basisinkomen in overweging moeten nemen. Het basisinkomen kan een participatiesamenleving waarin iedereen meedoet namelijk mogelijk maken, uitgaande van de belangrijkste principe van de sociaaldemocratie het gelijkheidsbeginsel. Met betrekking tot het basisinkomen betekent het dat een ieder ongeacht zijn of haar status een basisinkomen krijgt. Hierdoor hoeft men een ander niet meer als minderwaardig te bejegenen, omdat die van een uitkering rond moet komen.

Voordelen van het basisinkomen

Men moet beseffen dat het basisinkomen geen utopische gedachte is. Een basisinkomen voor allen heeft voordelen voor de Nederlandse staat en voor de samenleving. Ten eerste zorgt het basisinkomen voor het afschaffen van verschillende uitkeringen. Ten tweede hoeven werkgevers alleen het overige loon conform de cao uit te betalen aan hun werknemers.

Een basisinkomen zorgt bovendien niet voor een vermindering van het arbeidsethos. Integendeel! Werken naast je basisinkomen is dan zelfs voor opa en oma aantrekkelijk. Of voor moeders die overdag thuis blijven om op hun kinderen te passen. Deze moeders kunnen later in hun leven of wanneer de kinderen naar school gaan, betaald werk verrichten om hun inkomen aan te vullen. Daarnaast worden ambtenaren ontlast, omdat zij mensen niet meer hoeven te 'pushen' om aan de slag te gaan.

Ten slotte loont werken naast een basisinkomen, dit in tegenstelling tot de huidige situatie. Als men momenteel met een uitkering bijverdient, moet men het laten verrekenen. Regelrechte ontmoediging van arbeidsparticipatie!

Politici zullen zich afvragen hoe dit basisinkomen betaald of gefinancierd moet worden. Zoals reeds aangegeven is, kan dit door het afschaffen van de huidige wirwar aan uitkeringen. Deze geldstromen kunnen worden gebruikt voor het basisinkomen. Het zal waarschijnlijk ook zorgen voor minder administratieve taken of lasten voor het Rijk.

Experimenten

In andere landen zijn experimenten met een basisinkomen uitgevoerd. Die experimenten kan men toetsen aan de Nederlandse situatie of gebruiken als basis voor onderzoek.

Via wetenschappelijk onderzoek en pilot projecten heeft men reeds het volgende kunnen aantonen:

1. Een basisinkomen is geen aanleiding dat mensen niet of minder gaan werken;
2. Een basisinkomen motiveert de burger en indien nodig mag men ook gewoon werken of bijverdienen;
3. Een basisinkomen is een extra inkomen voor werkenden;
4. Een basisinkomen zorgt voor minder criminaliteit;
5. Een basisinkomen is een negatieve inkomstenbelasting.

Wat punt 5 betreft is een **negatieve inkomstenbelasting** (Engels: ***negative income tax***), een progressieve inkomstenbelasting, waarbij mensen beneden een bepaald inkomensniveau overheidshulp krijgen in plaats van belastingen te betalen. Deze 'negatieve belasting' zou voor iedereen gelden en alle andere overheidshulp, die zich vaak slechts tot specifieke groepen richt, vervangen.

Een motie die oproept tot onderzoek naar een voorwaardelijk basisinkomen werd aangenomen op het PvdA-congres van 17/18 januari 2015. Dat geeft hoop!

Een basisinkomen voor iedereen hoeft geen utopie te zijn als de sociaaldemocraten en andere linkse partijen er serieus aandacht aan besteden. Om de gelijkheid binnen onze samenleving anno 21e eeuw een nieuwe impuls te kunnen geven, zou het basisinkomen een belangrijke rol hierin kunnen spelen.

Samen doen, is samen leven!